

L'APUNTADOR

<http://www.nuvol.com/apuntador/>

- [Calàndria \(/calandria/\)](#)
- [Punt de llibre \(/punt-de-llibre/\)](#)
- [Homo Fabra \(/homo-fabra/\)](#)
- [El web negre \(/elwebnegre/\)](#)
- [L'Apuntador \(/apuntador/\)](#)
- [Cast@fiore \(/castafiore/\)](#)
- [Pantalles \(/pantalles/\)](#)
- [Galeries \(/galeries/\)](#)
- [L'Avenc \(/lavenc/\)](#)

[Portada \(/\)](#)

[Notícies \(/apuntador/noticies/\)](#)

[Crítica \(/apuntador/critica/\)](#)

[Entrevistes \(/apuntador/entrevistes/\)](#)

[Opinió \(/apuntador/opinio/\)](#)

[Vinyetes \(/vinyetes/\)](#)

C

Emma Vilarasau torna amb 'Barcelona', ara al Teatre Goya Codorniu

Sara Shedden Casanovas (<http://www.nuvol.com/autor/sara-shedden-casanovas>). Barcelona (<http://www.nuvol.com/lloc/barcelona>).

/ 16.10.2013

Emma Vilarasau dona vida a l'Elena a *Barcelona*, l'última obra del director i dramaturg català Pere Riera, que es representa a partir d'avui al Teatre Goya Codorniu després d'haver triomfat a la Sala Gran del Teatre Nacional de Catalunya la primavera passada. Recuperem l'entrevista que li va fer Sara Shedden Casanovas arran de l'estrena al TNC.

<http://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2013/05/emma.jpg>

Emma Vilarasau | Foto Sara Shedden Casanova

L'han criticada per abstenir-se de les festes i capelles que envolta aquells que fan cultura. Però quan va fer el salt a la fama protagonitzant la sèrie de gran èxit *Nissaga de poder*, va decidir que la seva vida privada seria només seva. L'Emma Vilarasau va néixer a Sant Cugat del Vallès el 6 d'abril de 1956. Es va formar a l'Institut del Teatre, on va aprendre al costat de mestres com Fabià Puigserver, Lluís Pascual i Anna Lizaran. Ha protagonitzat obres com *Qui tem a Virgínia Wolf* i ha participat a pel·lícules com *Els nens Salvatges*. Ens trobem poc després que despunti el dia. Mentre els carrers de Sant Cugat desperten amb parsimònia, l'Emma s'asseu a una butaca del fons del forn de l'estació, el racó més íntim. Quan parla va fent pauses, com si despullés a poc a poc la memòria i d'entre les paraules sempre brollen somriures. Seu amb el cos una mica inclinat cap endavant que com la mirada, sempre busca una complicitat, un contacte, una resposta. Desprèn humilitat i senzillesa. A les nou i mitja totes les taules ja són plenes i els rajos de sol ara groguencs que travessen el gran finestral confirmen que ja és viva la ciutat.

Sara Shedden: Què significa per a tu retornar a la Sala Gran del TNC amb 'Barcelona', dirigida i escrita per un autor català?

Emma Vilarasau: Per a mi i penso que per la majoria dels actors treballar a la Sala Gran del Nacional no és una festa, és una sala ingrata perquè el públic és lluny, no et veu bé la cara i hi ha problemes de so. Però aquesta obra estava escrita expressament i concebuda per la Sala Gran, i crec que per això tal vegada ha estat més senzill connectar amb el públic. Treballar amb el Pere és un plaer. És un home intel·ligent, sensible, amb sentit de l'humor i amb un gran amor per la feina, tot ho fa fàcil i tot ho fa possible. Tant de bo tingui una llarga cursa en els nostres teatres, perquè crec que ocupa un lloc en la dramaturgia actual que no cobreix cap altre autor.

P: Has dit que el teatre és una catarsi col·lectiva. ¿Ha sigut més intensa aquesta catarsi amb una obra de teatre que vol trencar amb el llarg silenci de la postguerra?

R: En aquesta obra la catarsi és diferent. Parlem d'una ciutat i d'uns fets que ens son propers, que pertanyen a un passat no tant llunyà, i que tots qui més qui menys hem sentit en boca d'avis, àvies o pares i mares. Per tant, els aplaudiments finals no son només pel fet teatral o artístic, des de l'escenari és molt emotiu sentir que entre tots homenatgem humilment tots aquells homes i dones que no varen poder explicar la seva història. I al final no hi ha diferència entre actors i públic tots aplaudim pel mateix.

El context de Barcelona planteja un dilema molt actual: fer el farcell o romandre i resistir. ¿Veus un vincle entre aquell moment històric i la situació que estem vivint?

Sí, desgraciadament en tota l'obra hi ha frases que ressonen en l'actualitat. Tot i que la situació política no és exactament la mateixa, sí és cert que el futur és incert aquí, com ho era llavors, i que els nostres fills viuran pitjor del que nosaltres hem viscut, i que potser en un futur no molt llunyà serem una "reserva".

Penso que s'ha d'aprendre dels errors del passat i crec que el govern actual està fent tot el possible per no cometre les mateixes equivocacions.

Parlem del passat. ¿Com va ser el teu bressol?

Vaig anar a un col·legi de monges i vaig tenir una educació amb molts prejudicis, dominada per la moral franquista en el pla social, polític i religiós. Jo vivia en un poble i la imatge que donaves era molt important. La meva mare tenia una vena molt bohèmia, amb una veu preciosa. Es podria haver dedicat al cant, però el seu pare no la va deixar. Vaig començar a anar a l'Agrupació Teatral Maragall quan tenia quinze anys i ella no ho veia malament.

Quan et vas començar a relacionar amb el teatre va ser per fugir de la repressió social o perquè realment t'agradava?

El teatre m'agradava. Vaig tenir una adolescència molt difícil perquè no m'agradava gens físicament. La meva germana era molt guapa però jo era més aviat grassoneta. Tenia una gran amiga que em va salvar de moltes coses. Un dia em va proposar de fer teatre i quan ho vaig intentar vaig adonar-me que quan pujava a l'escenari deixava de ser aquella persona que odiava. Des de molt petita, em tancava en una habitació de casa, em disfressava i em convertia en altres persones. Durant un temps vam tenir una senyora que netejava i m'agradava molt. Sempre duia un moneder molt gros i una bossa de malla. Era molt prima i nerviosa. Jo em tancava i la imitava. A més a més, quan era petita m'encantaven els Estudio Unos, que era teatre gravat que s'emetia per televisió, que feien la Irene Gutiérrez Caba, José María Rodero, José Bodalo, Maria Luisa Prendes. Era un teatre molt bo,

que s'hauria de recuperar. Jo crec que vaig començar fent teatre per ells, perquè em fascinava. Quan vaig entrar a l'Agrupació convertir-me en altres persones es va convertir en una pràctica compartida. Em vaig trobar molta gent d'esquerres i això m'atreia, perquè els meus pares eren més aviat de dretes. En acabar el COU em vaig presentar a les proves de l'Institut del Teatre, per passar-hi un any mentre decidia què volia estudiar. Les vaig passar i després d'alguns anys i venir vaig acabar els estudis.

(<http://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2013/05/4.anna-moliner-31.jpg>)

Emma Vilarasau durant un assaig de Barcelona al TNC | Foto David Ruano TNC

Allà et vas trobar amb Pere Planella, Lluís Pasqual i Fabià Puigserver, que l'any 1976 van fundar el Teatre Lliure. Especialment Fabià Puigserver és considerat una figura clau en la renovació del teatre català contemporani. ¿Com et van influir en la teva forma d'entendre el teatre?

Em van influir del tot. A l'Institut del Teatre van ser els meus mestres. Vaig tenir professors magnífics com en Sanchis Sinisterra, en Pere Planella, en Lluís Pasqual, en Jaume Melendres, en Joan Enric Lahosa, la Coralina Colom. I quan vaig començar a anar a l'Institut del Teatre ells tot just acabaven de fundar el Teatre Lliure. A Barcelona gairebé no hi havia teatres, ni televisió ni cinema en català. Dedicar-se a la interpretació era una bogeria. Quan en Fabià va fundar el Teatre Lliure i va crear una companyia estable, amb una ideologia i una estètica concretes i en català, es va obrir un món. Va ser també el moment en què van començar Els Joglars, de l'Albert Boadella i també Comediants. Franco havia mort i es podia parlar en català, i com a formiguetes en un cau, va començar a brollar la cultura catalana, que durant tants anys havia estat soterrada. Quan vaig acabar l'institut i el taller de postgraduats, en Fabià necessitava una noia jove per fer la Carme de *l'Hèroe*, de Santiago Rusiñol. Vaig estar quinze dies de prova i m'hi vaig quedar. Al Teatre Lliure vaig entendre perquè em dedico a aquest ofici, el que representa per a mi.

¿Què representa per a tu el teatre?

Representa recuperar la tradició ancestral del contador de contes. Nosaltres som els contadors de contes que intentem que no s'oblidi el que som, que reflexionem sobre el que ens passa com a societat i com a poble i que provoquem una catarsi col·lectiva. Per això és el teatre, perquè els actors comparteixin amb els espectadors una reflexió, una catarsi, una identificació, un alleujament. El teatre és una obra única, el que passa és ara i aquí i els sentiments del públic els pots percebre, no estan enllaunats. El riure, es contagia i el silenci del drama és dens i es traspassa de dalt a baix i de baix a dalt.

El Teatre Lliure va apostar des que va néixer per les obres en català, la representació de clàssics i el teatre contemporani. ¿On volia arribar?

El que el Teatre Lliure va pretendre va ser omplir un buit. A tots els teatres d'Europa cada any es

feien obres de Molière i de Shakespeare. Aquí això no s'havia fet mai i hi havia un buit enorme que s'havia d'omplir. L'espectador, per exemple, no podia veure *El Misanthrop*, *Eduard II* o *Les Tres Germanes*. Només hi havia teatre amateur. No hi havia una cultura del teatre, perquè ens l'havien arrabassat. I de cop, el Lliure va oferir un programació amb continuïtat i íntegrament en català.

Com va contribuir a la normalització lingüística el Teatre Lliure?

Tot era en català. Fabià Puigserver va tenir els collons de traduir Neruda. Se'l van carregar, potser amb raó perquè Neruda no es pot traduir. Però de cop tota la programació era en català. I a més a més el Lliure va establir una continuïtat. Mentre abans es feien temporades i el teatre es tancava durant mesos, amb el Lliure l'espectador sabia que de setembre a juny sempre podia veure alguna obra.

Com es va materialitzar aquesta idea?

En Fabià va fundar una companyia estable i va crear una Escola, una manera de treballar i d'entendre el teatre. Tot en un espai que integrava l'espectador, que mai sabia amb què es trobaria. Això era un al·licient. A vegades estava en grada, d'altres amb seients a quatre costats, de vegades a dues bandes i fins i tot hi va haver una escenografia que era un terra de flors pintades. En Fabià va explotar totes les possibilitats de la sala. Era la senzillesa, la proximitat i una manera de fer que s'allunyava d'aquell teatre a la italiana, més ampul·lós. Era emocional. La gent coneixia els actors i els estimava i això va establir un lligam molt fort entre el Teatre Lliure i el públic de Barcelona. Es va crear un vincle simbòlic per la sala, pel moment, per l'idioma, per la nostra lluita. Les obres tenien una visió progressista i d'esquerres. El mateix va passar amb els Joglars i amb Comediants. Era un moment en què tot era per fer i tot era possible, com diu el poeta. Va ser un moment meravellós, d'obertura al món d'un país que havia estat tancat i per a mi un privilegi ser allà en aquell moment de la història de Barcelona i de Catalunya.

Tu vas formar part d'aquell moment. ¿S'han mantingut aquelles arrels en tota la teva trajectòria professional?

Quan miro la meua trajectòria sóc molt conscient de la sort que he tingut d'estar en aquell moment històric i de la gent amb la que em vaig trobar, que em va ensenyar tot el que ara sé. Les meves arrels constitueixen una manera diferent de fer el teatre. També hi havia molta disciplina. La gent de teatre és molt bohèmia i es perdia molt el temps. Però el Lliure era molt rigorós amb la feina, com també en la forma d'estar en escena. Si s'acorda una cosa, s'ha de conservar, i mantenir-se l'esperit del primer dia. En Fabià vivia pel teatre i no acceptava que la gent no tingués el mateix rigor. Arribar tard a un assaig, mai de la vida. He tingut una educació privilegiada, sense queixar-me i amb il·lusió i alegria, tot i que amb els anys tens fills i valors altres aspectes de la vida. Als vint i cinc vaig marxar a París, perquè sabia que si no ho feia llavors no ho faria mai. Va ser un aprenentatge brutal. Recomano a tothom que marxi fora. T'espavila i t'obre el cap. Perquè aquí, encara que estem oberts al món, Catalunya acaba sent endogàmica. La cultura allà estava molt protegida i subvencionada. Marxar t'ajuda a crear la teua pròpia escola.

(http://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2013/05/Foto_Barcelona_assaig_8_E.Vilarasau_M.IsclaA_David_Ruano_TNC.jpg)

Creus que avui es reivindica prou la protecció de la cultura?

No hi entenc d'economia, però ha costat molt construir un teixit teatral. De fet, en aquest moment se l'estan carregant, aquest teixit perquè la cultura és l'expressió d'un poble. Si tot això que ha costat tant es desfà, la gent que hi viu s'haurà de dedicar a altres coses. Coneixem els americans a través del cinema. Els polítics haurien d'entendre que aquesta és la millor forma d'exportar un poble i vendre una marca. Moltes productores han plegat i ara volen destruir la Televisió de Catalunya, que ha treballat molt per la normalització lingüística, per crear un teixit d'actors que s'han pogut mantenir, i de molts professionals tècnics. El que dona forma a un país és la seva cultura, la seva sanitat i la qualitat de la seva educació. Si tot això se'n va a la merda, la feina de tants anys no haurà servit de res.

Per memoritzar els papers has d'entendre el que sent el personatge i allò que vol transmetre. Això t'ha ajudat a comprendre millor les persones i a ser més tolerant?

Has de defensar els personatges, siguin bons o dolents, i una de les primeres coses que ens ensenyen és a no jutjar-los. Si conceps el paper amb prejudicis representes un estereotip, i sobre l'escenari és maco d'interpretar persones. Si aprens a no jutjar-les també aprens a no jutjar la gent, i a pensar que tu no tens tota la veritat. Et fa més obert.

El teatre m'ha servit per enriquir-me de les persones. El que té de bo la companyia estable és que les relacions de complicitats passen a l'escenari i arriben a l'espectador. Això vol una feina que no tothom està disposat a fer i requereix que estiguis molt obert per absorbir tot el que puguis dels altres actors. Per ser un bon actor no pots anar sol en escena.

De què t'ha curat el teatre?

M'ha donat molta autoestima. Tot i que també he de dir que molt en el fons, l'essència de la persona és molt difícil de canviar. Quan vaig començar era insegura, molt arrauxada, molt apassionada. Ara sóc molt més segura de mi mateixa, però molt en el fons, la pàtria és la infància, i aquesta llavor queda encapsulada. Mica en mica m'he obligat a mirar-me, a no jutjar-me tant i a ser més objectiva. Perquè sinó tampoc aprens. Toleres més els altres i et toleres més tu. Jo era molt revolucionària i em vaig rebotar amb el món passant a l'altra banda. Anava a les manifestacions, repartia les octavetes i feia tot el contrari que allò que em deien a casa. Això em va ajudar a alliberar-me. Vaig començar a entendre que la societat no era justa, i fruit de l'adolescència, l'educació repressiva també com a dona i la gent que vaig trobar, vaig trencar amb tot i em vaig alliberar. La infància és també fonamental. Jo era la del mig i vaig passar més desaperebuda. El meu germà, que era el petit, no va poder estudiar música, però el meu pare ja no es va oposar més a que jo fes teatre.

Vols plegar aviat. ¿Què t'agradaria fer?

Vull estudiar psicologia i també m'agradaria viatjar. Tinc un somni. Quan ja no tingui ningú que em necessiti, m'agradaria agafar un avió sense bitllet de tornada i anar fent. No vull molts diners. Aquesta sensació de no saber què em depararà demà ni on seré, d'estar enmig d'estrangers, m'agrada. Quan viatges sola ets més tu que mai, perquè no coneixes ningú i ningú et reclama la imatge que coneix de tu.